

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขในการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์” ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้จากประชากรทั้งหมด จำนวน ๑๒๐ คน มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอต่อไปนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขในการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์

๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐาน

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ ของอาสาสมัครสาธารณสุขในการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์

๔.๕ ผลการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์บทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขในการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์

๔.๖ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

การศึกษาข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยจำนวน ๑๒๐ คน จำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังในตารางที่ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

(N=๑๒๐)

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
๑. เพศ		
ชาย	๓๗	๓๐.๘๓
หญิง	๘๓	๖๙.๑๗
รวม	๑๒๐	๑๐๐
๒. อายุ		
๓๐-๔๐ ปี	๒๐	๑๖.๖๗
๔๑-๕๐ ปี	๕๒	๔๓.๓๓
๕๑ ปีขึ้นไป	๔๘	๔๐.๐๐
รวม	๑๒๐	๑๐๐
๓. การศึกษา		
ป.๑ – ป.๓	๑๖	๑๓.๓๓
ม.๑ – ม.๓	๒๐	๑๖.๖๗
ม.๔ – ม.๖	๔๔	๓๖.๖๗
อนุปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	๒๘	๒๓.๓๓
ปริญญาตรี	๑๒	๑๐.๐๐
รวม	๑๒๐	๑๐๐
๔. อาชีพ		
เกษตรกร	๒๘	๒๓.๓๓
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	๔๘	๔๐.๐๐
รับจ้างหรือลูกจ้าง	๔๔	๓๖.๖๗
รวม	๑๒๐	๑๐๐
๕. รายได้		
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๗	๕.๘๓
๕,๐๐๐ – ๑๐,๐๐๐ บาท	๔๘	๔๐.๐๐
๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท	๕๖	๔๖.๖๗
๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๙	๗.๕๐
รวม	๑๒๐	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า บทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขในการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์” จำแนกได้ดังนี้

เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน ๘๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๙.๑๗ รองลงมาเป็นเพศหญิง จำนวน ๓๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๘๓

อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คือ ผู้ที่มีอายุ ๔๑ – ๕๐ ปี จำนวน ๕๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๓๓ รองลงมาคือ ผู้ที่มีอายุ ๕๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๔๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๐๐ และน้อยที่สุดคือ ผู้ที่มีอายุอยู่ระหว่าง ๓๐-๔๐ ปี จำนวน ๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๖๗

การศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คือ ผู้ที่มีการศึกษา ม.๔ - ม.๖ จำนวน ๔๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๖๗ รองลงมาคือ ผู้ที่มีการศึกษาอนุปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน ๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๓๓ และน้อยที่สุดคือ มีการศึกษาปริญญาตรี จำนวน ๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๐๐

อาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน ๔๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๐๐ รองลงมามีอาชีพรับจ้างหรือลูกจ้าง จำนวน ๔๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๖๗ และน้อยที่สุดคือมีเกษตรกร จำนวน ๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๓๓

รายได้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง ๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๕๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๖๗ รองลงมา คือมีรายได้ระหว่าง ๕,๐๐๐ – ๑๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๔๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๐๐ และน้อยที่สุดมีรายได้ ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๘๓

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขในการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขในการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ได้แก่ ๑. การรักษาพยาบาลเบื้องต้น ๒. การป้องกันโรค ๓. การส่งเสริมสุขภาพ ๔. การฟื้นฟูสภาพ ๕. การอนามัยแม่และเด็กและการวางแผนครอบครัว ๖. การให้สุศึกษาแจ้งข่าวการระบาดของโรค ๗. การสุขาภิบาลและการจัดหาน้ำสะอาด

ตารางที่ ๔.๒ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขในการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวม

(N=๑๒๐)

บทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขในการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์	ระดับบทบาทหน้าที่		
	μ	σ	แปลผล
๑. ด้านการรักษาพยาบาลเบื้องต้น	๓.๗๕	๐.๘๙๖	มาก
๒. ด้านการป้องกันโรค	๓.๑๐	๑.๑๐๓	ปานกลาง
๓. ด้านการส่งเสริมสุขภาพ	๓.๔๐	๐.๘๕๒	มาก
๔. ด้านการฟื้นฟูสภาพ	๓.๓๓	๐.๙๑๔	ปานกลาง
๕. ด้านการอนามัยแม่และเด็กและการวางแผนครอบครัว	๓.๓๔	๐.๘๒๕	ปานกลาง
๖. ด้านการให้สุศึกษาแจ้งข่าวการระบาดของโรค	๓.๒๗	๐.๘๓๗	ปานกลาง
๗. ด้านการสุขาภิบาลและการจัดหาน้ำสะอาด	๓.๔๒	๐.๘๑๑	มาก
รวม	๓.๓๗	๐.๖๖๑	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า บทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขในการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = ๓.๓๗$, $\sigma = ๐.๖๖๑$)

เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านบทบาทการรักษาพยาบาลเบื้องต้น ด้านการส่งเสริมสุขภาพ และด้านการสุขาภิบาลและการจัดหาน้ำสะอาด อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการป้องกันโรค ด้านการฟื้นฟูสภาพ ด้านการอนามัยแม่และเด็กและการวางแผนครอบครัว และด้านการให้สุศึกษาแจ้งข่าวการระบาดของโรค อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขในการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ด้านการรักษาพยาบาลเบื้องต้น

(N=๑๒๐)

ลำดับ	ด้านการรักษาพยาบาลเบื้องต้น	ระดับบทบาทหน้าที่		
		μ	σ	แปลผล
๑	จัดหาอาสาสมัครประจำบ้านเพื่อให้การรักษาเบื้องต้นแก่ประชาชน	๓.๖๙	๑.๒๐๘	มาก
๒	ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้ยาสมุนไพรและแพทย์แผนโบราณ	๓.๗๓	๑.๐๔๓	มาก
๓	ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการรักษานามัยร่างกาย	๓.๗๘	๑.๐๖๕	มาก
๔	ส่งผู้ป่วยไปรักษาต่อหรือแนะนำให้ไปรักษาที่โรงพยาบาล	๓.๖๑	๑.๐๑๕	มาก
๕	ร่วมมือกับสาธารณสุขจ่ายยาหรือแนะนำการใช้ยาแก่ผู้ป่วย	๓.๙๔	๑.๐๔๐	มาก
รวม		๓.๗๕	๐.๘๙๖	มาก

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า บทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขในการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ด้านการรักษาพยาบาลเบื้องต้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.75$, $\sigma = 0.896$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขในการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ด้านการป้องกันโรค

(N=๑๒๐)

ลำดับ	ด้านการป้องกันโรค	ระดับบทบาทหน้าที่		
		μ	σ	แปลผล
๑	ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประชุมแก้ไขปัญหาโรคติดต่อในชุมชน	๓.๒๐	๑.๓๐๗	ปานกลาง
๒	แจ้งข่าวการเกิดโรคให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขทราบโดยเร็ว	๓.๐๕	๑.๒๔๙	ปานกลาง
๓	ให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์แก่ประชาชนในเรื่อง การติดต่อการป้องกันโดยจัดกลุ่มคุยกัน	๓.๐๘	๑.๔๒๔	ปานกลาง
๔	ตรวจวัดความดันโลหิตและตรวจหาน้ำตาลในปัสสาวะแก่ประชาชนเพื่อดูโรคความดันโลหิตสูงและโรคเบาหวาน	๓.๑๔	๑.๒๖๖	ปานกลาง
๕	ชักชวนให้เพื่อนบ้านทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย	๓.๐๒	๑.๓๗๘	ปานกลาง
รวม		๓.๑๐	๑.๑๐๓	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า บทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขในการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ด้านการป้องกันโรค โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.10$, $\sigma = 1.103$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขในการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ด้านการส่งเสริมสุขภาพ

(N=๑๒๐)

ลำดับ	ด้านการส่งเสริมสุขภาพ	ระดับบทบาทหน้าที่		
		μ	σ	แปลผล
๑	ได้พูดคุยแนะนำให้ความรู้แก่ประชาชนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม	๓.๐๖	๑.๔๗๔	ปานกลาง
๒	ร่วมมือกับผู้นำชุมชนจัดทำกิจกรรมเป็นตัวอย่างแก่ประชาชนในชุมชนเช่น บ้านปลอดลูกน้ำยุงลาย	๓.๕๑	๑.๒๐๒	มาก
๓	นำความรู้ด้านสาธารณสุข ออกเผยแพร่ทางเสียงตามสายหรือหอกระจายข่าว	๓.๗๓	๑.๒๑๑	มาก
๔	จัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพจิตแก่ผู้สูงอายุในโอกาสที่เหมาะสม เช่น รดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ, การพบปะสังสรรค์	๓.๕๔	๑.๑๑๔	มาก
๕	จัดกิจกรรมการออกกำลังกายแก่ประชาชนในชุมชน	๓.๑๗	๑.๓๖๘	ปานกลาง
รวม		๓.๔๐	๐.๘๕๒	มาก

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า บทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขในการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ด้านการส่งเสริมสุขภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.40$, $\sigma = 0.852$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง คือ ได้พูดคุยแนะนำให้ความรู้แก่ประชาชนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม และจัดกิจกรรมการออกกำลังกายแก่ประชาชนในชุมชน ส่วนข้ออื่นนั้นอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขในการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ด้านการฟื้นฟูสภาพ

(N=๑๒๐)

ลำดับ	ด้านการฟื้นฟูสภาพ	ระดับบทบาทหน้าที่		
		μ	σ	แปลผล
๑	แนะนำประชาชนให้ยอมรับสงสาร เห็นใจช่วยเหลือ และดูแลผู้ติดเชื้อเอดส์ในชุมชน	๓.๗๒	๑.๐๖๓	มาก
๒	ติดตามดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการส่งต่อจากสถานบริการด้านสาธารณสุข	๓.๒๔	๑.๒๔๓	ปานกลาง
๓	ให้การช่วยเหลือและฟื้นฟูสมรรถภาพ แก่ผู้ป่วยอัมพาต ผู้พิการหรือปัญญาอ่อน	๓.๑๘	๑.๒๙๖	ปานกลาง
๔	ให้การช่วยเหลือหรือแนะนำแก่ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง เช่น วัณโรค โรคเรื้อน หอบหืด และลมชัก	๓.๒๖	๑.๓๘๗	ปานกลาง
๕	ให้การช่วยเหลือหรือแนะนำแก่ผู้สูงอายุ	๓.๒๕	๑.๑๖๙	ปานกลาง
รวม		๓.๓๓	๐.๙๑๔	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า บทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขในการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ด้านการฟื้นฟูสภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.33$, $\sigma = 0.914$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก คือ แนะนำประชาชนให้ยอมรับสงสาร เห็นใจช่วยเหลือ และดูแลผู้ติดเชื้อเอดส์ในชุมชน ส่วนข้ออื่นนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๗ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขในการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ด้านการอนามัยแม่และเด็กและการวางแผนครอบครัว

(N=๑๒๐)

ลำดับ	ด้านการอนามัยแม่และเด็กและการวางแผนครอบครัว	ระดับบทบาทหน้าที่		
		μ	σ	แปลผล
๑	ให้คำแนะนำ ความรู้เบื้องต้นในการอนามัยแม่และเด็ก	๓.๑๒	๑.๒๙๑	ปานกลาง
๒	แนะนำการฝากครรภ์ที่ถูกต้อง	๓.๒๔	๑.๓๖๖	ปานกลาง
๓	ให้คำแนะนำการให้นมบุตรแรกเกิดและให้เข้ารับวัคซีนตามวัย	๓.๕๑	๑.๑๒๓	มาก
๔	ให้คำแนะนำในการวางแผนครอบครัวในกลุ่มวัยเจริญพันธุ์ที่ต้องถูกต้อง	๓.๓๓	๑.๑๔๖	ปานกลาง
๕	ให้คำแนะนำในการวางแผนครอบครัวในกลุ่มเสี่ยง หรือกลุ่มวัยรุ่น	๓.๔๙	๑.๐๘๕	มาก
รวม		๓.๓๔	๐.๘๒๕	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า บทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขในการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ด้านการอนามัยแม่และเด็กและการวางแผนครอบครัว โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.34$, $\sigma = 0.825$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก คือ ให้คำแนะนำการให้นมบุตรแรกเกิดและให้เข้ารับวัคซีนตามวัย และให้คำแนะนำในการวางแผนครอบครัวในกลุ่มเสี่ยง หรือกลุ่มวัยรุ่น ส่วนข้ออื่นนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๘ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขในการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ด้านการให้สุศึกษาแจ้งข่าวการระบาดของโรค

(N=๑๒๐)

ลำดับ	ด้านการให้สุศึกษาแจ้งข่าวการระบาดของโรค	ระดับบทบาทหน้าที่		
		μ	σ	แปลผล
๑	แจ้งข่าว วางแผนและมาตรการป้องกันการระบาดของโรค	๓.๔๓	๑.๐๒๖	มาก
๒	ประชาชนสัมพันธ์เกี่ยวกับการให้สุศึกษาแจ้งข่าวการระบาดของโรคอย่างทั่วถึงและเข้าใจง่าย	๓.๖๒	๑.๑๗๕	มาก
๓	แจ้งข่าวการควบคุมการระบาดของโรคเบื้องต้นให้ประชาชนได้รับรู้	๓.๑๗	๑.๑๗๖	ปานกลาง
๔	ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการให้สุศึกษาแจ้งข่าวการระบาดของโรคได้เป็นอย่างดี	๓.๐๘	๑.๑๓๕	ปานกลาง
๕	ทราบถึงความสำคัญของสุศึกษาแจ้งข่าวการระบาดของโรค	๓.๐๗	๑.๒๖๒	ปานกลาง
รวม		๓.๒๗	๐.๘๓๗	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า บทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขในการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ด้านการให้สุศึกษาแจ้งข่าวการระบาดของโรค โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.27$, $\sigma = 0.837$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก คือ แจ้งข่าว วางแผนและมาตรการป้องกันการระบาดของโรค และประชาชนสัมพันธ์เกี่ยวกับการให้สุศึกษาแจ้งข่าวการระบาดของโรคอย่างทั่วถึงและเข้าใจง่าย ส่วนข้ออื่นนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๙ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขในการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ด้านการสุขาภิบาลและการจัดหาน้ำสะอาด

(N=๑๒๐)

ลำดับ	ด้านการสุขาภิบาลและการจัดหาน้ำสะอาด	ระดับบทบาทหน้าที่		
		μ	σ	แปลผล
๑	ชี้แจงให้ประชาชน ทราบถึงความสำคัญในการจัดหาน้ำสะอาดไว้ใช้	๓.๓๗	๑.๒๕๖	ปานกลาง
๒	ให้คำแนะนำในการสร้างห้องน้ำที่ถูกสุขลักษณะ	๓.๖๓	๑.๑๘๘	มาก
๓	ให้คำแนะนำในการจัดการขยะมูลฝอยที่ถูกสุขลักษณะ	๓.๔๓	๑.๒๑๔	มาก
๔	ให้คำแนะนำในการจัดบ้านเรือนให้สะอาดถูกสุขลักษณะ	๓.๓๗	๑.๒๖๓	ปานกลาง
๕	ทราบถึงความสำคัญของสุขาภิบาลและการจัดหาน้ำสะอาด	๓.๓๐	๑.๒๙๔	ปานกลาง
รวม		๓.๔๒	๐.๘๑๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่า บทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขในการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ด้านการสุขาภิบาลและการจัดหาน้ำสะอาด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.42$, $\sigma = 0.811$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก คือ ให้คำแนะนำในการสร้างห้องน้ำที่ถูกสุขลักษณะ และให้คำแนะนำในการจัดการขยะมูลฝอยที่ถูกสุขลักษณะ ส่วนข้ออื่นนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขในการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์

H_0 : ปัจจัยส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขในการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์

H_a : ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขในการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์

สมมติฐานการวิจัย ๑ เพศของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มีความสัมพันธ์กับการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์

ตารางที่ ๔.๑๐ ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขในการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์

(N=๑๒๐)

เพศ	ระดับบทบาทหน้าที่			รวม	χ^2	Sig
	น้อย	ปานกลาง	มาก			
ชาย	๒	๒๔	๑๑	๓๗	๙.๔๑๖**	๐.๐๐๙
	(๑.๗)	(๒๐.๐)	(๙.๒)	(๓๐.๘)		
หญิง	๑๑	๒๙	๔๓	๘๓		
	(๙.๒)	(๒๔.๒)	(๓๕.๘)	(๖๙.๒)		
รวม	๑๓	๕๓	๕๔	๑๒๐		
	(๑๐.๘)	(๔๔.๒)	(๔๕.๐)	(๑๐๐.๐)		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า ๙.๔๑๖ โดยมีนัยสำคัญที่คำนวณได้เท่ากับ ๐.๐๐๙ ซึ่งมีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ตั้งไว้ = ๐.๐๕ แสดงให้เห็นว่า เพศของอาสาสมัครสาธารณสุขมีความสัมพันธ์ต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานการวิจัย ๒ อายุของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มีความสัมพันธ์กับการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์

ตารางที่ ๔.๑๑ ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขในการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์

(N=๑๒๐)

อายุ	ระดับบทบาทหน้าที่			รวม	χ^2	Sig
	น้อย	ปานกลาง	มาก			
๓๑-๔๐ ปี	๒ (๑.๗)	๘ (๖.๗)	๑๐ (๘.๓)	๒๐ (๑๖.๗)	๒.๐๑๙	๐.๗๓๒
๔๑-๕๐ ปี	๔ (๓.๓)	๒๖ (๒๑.๗)	๒๒ (๑๘.๓)	๕๒ (๔๓.๓)		
๕๑ ปีขึ้นไป	๗ (๕.๘)	๑๙ (๑๕.๘)	๒๒ (๑๘.๓)	๔๘ (๔๐.๐)		
รวม	๑๓ (๑๐.๘)	๕๓ (๔๔.๒)	๕๔ (๔๕.๐)	๑๒๐ (๑๐๐.๐)		

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า ๒.๐๑๙ โดยมีนัยสำคัญที่คำนวณได้เท่ากับ ๐.๗๓๒ ซึ่งมีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ตั้งไว้ = ๐.๐๕ แสดงให้เห็นว่า อายุของอาสาสมัครสาธารณสุขไม่มีความสัมพันธ์ต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานการวิจัย ๓ การศึกษาของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มีความสัมพันธ์กับการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์

ตารางที่ ๔.๑๒ ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขในการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์

(N=๑๒๐)

การศึกษา	ระดับบทบาทหน้าที่			รวม	χ^2	Sig
	น้อย	ปานกลาง	มาก			
ป.๑ - ป.๓	๑ (๐.๘)	๖ (๕.๐)	๙ (๗.๕)	๑๖ (๑๓.๓)	๑๔.๕๔๘	๐.๐๖๙
ม.๑ - ม.๓	๐ (๐.๐)	๑๕ (๑๒.๕)	๕ (๔.๒)	๒๐ (๑๖.๗)		
ม.๔ - ม.๖	๕ (๔.๒)	๑๙ (๑๕.๘)	๒๐ (๑๖.๗)	๔๔ (๓๖.๗)		
อนุปริญญาตรี หรือเทียบเท่า	๕ (๔.๒)	๗ (๕.๘)	๑๖ (๑๓.๓)	๒๘ (๒๓.๓)		
ปริญญาตรี	๒ (๑.๗)	๖ (๕.๐)	๔ (๓.๓)	๑๒ (๑๐.๐)		
รวม	๑๓ (๑๐.๘)	๕๓ (๔๔.๒)	๕๔ (๔๕.๐)	๑๒๐ (๑๐๐.๐)		

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า ๑๔.๕๔๘ โดยมีนัยสำคัญที่คำนวณได้เท่ากับ ๐.๐๖๙ ซึ่งมีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ตั้งไว้ = ๐.๐๕ แสดงให้เห็นว่า การศึกษาของอาสาสมัครสาธารณสุขไม่มีความสัมพันธ์ต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานการวิจัย ๔ อาชีพของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มีความสัมพันธ์กับการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์

ตารางที่ ๔.๑๓ ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขในการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์

(N=๑๒๐)

อาชีพ	ระดับบทบาทหน้าที่			รวม	χ^2	Sig
	น้อย	ปานกลาง	มาก			
เกษตรกร	๓ (๒.๕)	๑๙ (๑๕.๘)	๖ (๕.๐)	๒๘ (๒๓.๓)	๑๓.๑๒๗*	๐.๐๑๑
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	๖ (๕.๐)	๑๓ (๑๐.๘)	๒๙ (๒๔.๒)	๔๘ (๔๐.๐)		
รับจ้างหรือลูกจ้าง	๔ (๓.๓)	๒๑ (๑๗.๕)	๑๙ (๑๕.๘)	๔๔ (๓๖.๗)		
รวม	๑๓ (๑๐.๘)	๕๓ (๔๔.๒)	๕๔ (๔๕.๐)	๑๒๐ (๑๐๐.๐)		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า ๑๓.๑๒๗โดยมีนัยสำคัญที่คำนวณได้เท่ากับ ๐.๐๑๑ ซึ่งมีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ตั้งไว้ = ๐.๐๕ แสดงให้เห็นว่า อาชีพของอาสาสมัครสาธารณสุขมีความสัมพันธ์ต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานการวิจัย ๕ อาชีพของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มีความสัมพันธ์กับการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์

ตารางที่ ๔.๑๔ ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขในการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์
(N=๑๒๐)

รายได้	ระดับบทบาทหน้าที่			รวม	χ^2	Sig
	น้อย	ปานกลาง	มาก			
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๐ (๐.๐)	๖ (๕.๐)	๑ (๐.๘)	๗ (๕.๘)	๗.๖๔๔	๐.๒๖๕
๕,๐๐๐ – ๑๐,๐๐๐ บาท	๔ (๓.๓)	๒๒ (๑๘.๓)	๒๒ (๑๘.๓)	๔๘ (๔๐.๐)		
๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท	๗ (๕.๘)	๒๑ (๑๗.๕)	๒๘ (๒๓.๓)	๕๖ (๔๖.๗)		
๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๒ (๑.๗)	๔ (๓.๓)	๓ (๒.๕)	๙ (๗.๕)		
รวม	๑๓ (๑๐.๘)	๕๓ (๔๔.๒)	๕๔ (๔๕.๐)	๑๒๐ (๑๐๐.๐)		

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า ๗.๖๔๔ โดยมีนัยสำคัญที่คำนวณได้เท่ากับ ๐.๒๖๕ ซึ่งมีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ตั้งไว้ = ๐.๐๕ แสดงให้เห็นว่า รายได้ของอาสาสมัครสาธารณสุขไม่มีความสัมพันธ์ต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๑๕ ผลสรุปโดยรวมของความสัมพันธระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขในการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ตามสมมติฐานที่ ๑-๕

สมมติฐาน	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	χ^2	Sig	ผลการศึกษา	
					ยอมรับ	ปฏิเสธ
๑.	เพศ	บทบาทหน้าที่	๙.๔๑๖*	๐.๐๐๙	✓	-
๒.	อายุ	บทบาทหน้าที่	๒.๐๑๙	๐.๗๓๒	-	✓
๓.	การศึกษา	บทบาทหน้าที่	๑๔.๕๔๘	๐.๐๖๙	-	✓
๔.	อาชีพ	บทบาทหน้าที่	๑๓.๑๒๗*	๐.๐๑๑	✓	-
๕	รายได้	บทบาทหน้าที่	๗.๖๔๔	๐.๒๖๕	-	✓

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่า เพศ และอาชีพของอาสาสมัครสาธารณสุข มีความสัมพันธ์ต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนอายุ การศึกษา และรายได้ของอาสาสมัครสาธารณสุข ไม่มีความสัมพันธ์ต่อบทบาทหน้าที่ในการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ ของอาสาสมัครสาธารณสุขในการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์

ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ ของอาสาสมัครสาธารณสุขในการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๖ - ๔.๑๗

ตารางที่ ๔.๑๖ ปัญหา อุปสรรค ของอาสาสมัครสาธารณสุขในการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์

ลำดับ	ปัญหา อุปสรรค	จำนวน
๑.	ขาดความชำนาญด้านการใช้อุปกรณ์ทางการแพทย์	๓๔
๒.	ศักยภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขยังไม่ค่อยมีความรู้ด้านสาธารณสุขเท่าที่ควร	๒๑
๓.	ข้อมูลประชากรไม่เป็นปัจจุบัน	๒๒
๔.	อาสาสมัครสาธารณสุขมีภาระหน้าที่มาก ระบบการบริการขาดการบูรณาการ	๑๒
๕.	เครื่องมืออุปกรณ์มีมีเพียงพอต่อความต้องการของอาสาสมัครสาธารณสุข	๓๔
๖.	ไม่ค่อยได้รับความร่วมมือจากประชาชนเท่าที่ควรทำให้การดำเนินงานไม่มีประสิทธิภาพ	๑๐

ตารางที่ ๔.๑๗ ข้อเสนอแนะ ของอาสาสมัครสาธารณสุขในการจัดการสุขภาพของประชาชนใน
ชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑.	ควรจัดอบรมให้ความรู้ด้านการใช้อุปกรณ์ทางการแพทย์ และการ ปฐมพยาบาลเบื้องต้นอย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง	๓๓
๒.	ปรับปรุงแก้ไขข้อมูลของประชาชนให้เป็นปัจจุบัน	๑๑
๓.	จัดอาสาสมัครสาธารณสุขมาช่วยงานพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยเพื่อ เพิ่มความชำนาญการในด้านการสาธารณสุขเบื้องต้น	๑๓
๔.	จัดระบบการทำงานให้เหมาะสมกับความถนัดของแต่ละคน	๑๔
๕.	มีการสร้างขวัญและกำลังใจของอาสาสมัครสาธารณสุขในการ ปฏิบัติงาน เช่น มีการไปทัศนศึกษานอกพื้นที่	๒๕
๖	จัดหาอุปกรณ์ทางการแพทย์ให้เพียงพอต่อความต้องการของ อาสาสมัครสาธารณสุข	๓๕

๔.๕ ผลการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์บทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขในการ
จัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์

การสัมภาษณ์นี้มีจุดมุ่งหมายในการศึกษารวบรวมข้อมูลประกอบการวิเคราะห์บทบาท
หน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขในการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมือง
ชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ คือท่านคิดว่า บทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขในการจัดการ
สุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ในการรักษาพยาบาล
เบื้องต้น ในด้านการป้องกันโรค ในด้านการส่งเสริมสุขภาพ ในด้านการฟื้นฟูสภาพ ในด้านการอนามัย
แม่และเด็กและการวางแผนครอบครัว ในด้านการให้สุขศึกษาแจ้งข่าวการระบาดของโรค ในด้านการ
สุขภาพและการจัดหาวัสดุสะอาด เป็นอย่างไร ซึ่งสรุปบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key
Informants) จำนวน ๘ ท่าน

ด้านการรักษาพยาบาล

ให้การรักษาพยาบาลเบื้องต้น ให้ความรู้พื้นฐานการดูแลสุขภาพอนามัย ปฏิบัติงานเชิง
รุกในการให้ข้อมูลการดูแลสุขภาพเบื้องต้น^๑ ปฏิบัติงาน ตามกระบวนการการดำเนินงานของระเบียบ
กระทรวงสาธารณสุข และปรับปรุงแผนพัฒนาศักยภาพ พฤติกรรมตามความเหมาะสมกับชุมชนให้มี

^๑สัมภาษณ์ นายศรชัย อธิปวิเวช, นายกเทศมนตรีเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์, ๒๕ ธันวาคม
๒๕๕๘.

ประสิทธิภาพ และเป็นประโยชน์ต่อชุมชน^๒ และปฏิบัติงานและดำเนินการตามระเบียบ กระทรวงสาธารณสุขและนโยบายสาธารณสุข ให้บริการสาธารณสุขแก่ประชาชน การรักษาพยาบาลเบื้องต้น การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ให้เกิดการเจ็บป่วยน้อยที่สุด^๓ เป็นไปตามกระบวนการการปฏิบัติงานเชิงรุก โดยการให้การรักษาพยาบาลเบื้องต้นโดยชุมชน โดยมีแกนนำชุมชนเป็นหลัก เพื่อใช้มุ่งเน้นการดูแลช่วยเหลือตัวเองเบื้องต้นจากแกนนำสู่ชุมชนได้^๔ อสม.เป็นผู้จัดการปฐมพยาบาลเบื้องต้นให้แล้วนำเสนอต่อไปอนามัยหรือโรงพยาบาล^๕ สิทธิของประชาชนของประชาชนทุกคนที่จะได้รับบริการที่มีมาตรฐานอย่างเท่าเทียมกันด้วยเกียรติและศักดิ์ศรีในการให้บริการ^๖ โดยการปฐมพยาบาลเกี่ยวกับบาดแผลสด โดยใช้เวลาและเวชภัณฑ์ตามกระทรวงสาธารณสุขกำหนด^๗ ดูแลตรวจเยี่ยมผู้สูงอายุในชุมชนให้คำแนะนำ ชั่งน้ำหนัก ตรวจวัดความดัน ดูแลตามความเหมาะสม การรักษาพยาบาลดี^๘

จากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า อาสาสมัครสาธารณสุข มีความรู้พื้นฐานการดูแลสุขภาพอนามัย ปฏิบัติงาน ตามกระบวนการดำเนินงานของระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ปฏิบัติงานเชิงรุกในการ และให้ข้อมูลการดูแลสุขภาพเบื้องต้นกับประชาชนได้ และปรับปรุงการปฏิบัติงานในดูแลสุขภาพ การรักษาพยาบาลเบื้องต้นให้เหมาะสมกับชุมชนให้มีประสิทธิภาพ และเป็นประโยชน์ต่อชุมชน

ด้านการป้องกันโรค

ประชาสัมพันธการป้องกันการระบาดของโรคตามฤดูกาล ให้ความรู้เบื้องต้นแก่ประชาชน ในการป้องกันโรคที่จะเกิดการระบาด^๙ ปฏิบัติงานแจ้งผลการดำเนินงาน ติดต่อประสานงานตามกระบวนการสืบสวน สอบสวนโรค แก่เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เพื่อดำเนินงานต่อไป^{๑๐} ปฏิบัติการเชิงรุกแจ้งผลการดำเนินงาน ติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่เบื้องต้นเพื่อดำเนินการ

^๒สัมภาษณ์ นายประทีป พยัพเดช, ปลัดเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^๓สัมภาษณ์ นายอำนาจ พุฒทอง, ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^๔สัมภาษณ์ นางสาวศลิษา บุตรสีมาต, นักวิชาการสาธารณสุขเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์, ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^๕สัมภาษณ์ นายขยันต์ ดวงหิรัญ, อาสาสมัครสาธารณสุข, ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^๖สัมภาษณ์ นายสมพงษ์ แสงทิพย์กัญญา, อาสาสมัครสาธารณสุข, ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^๗สัมภาษณ์ นางสาวจินตนา นากวิไล, ประชาชนในเขตนายกเทศมนตรีเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์, ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^๘สัมภาษณ์ นางอังคณา ตาลศิริ, ประชาชนในเขตนายกเทศมนตรีเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์, ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^๙สัมภาษณ์ นายศรชัย อธิปฏิเวช, นายกเทศมนตรีเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๐}สัมภาษณ์ นายประทีป พยัพเดช, ปลัดเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๘.

ต่อไป^{๑๑} เป็นไปตามกระบวนการปฏิบัติงานเชิงรุก โดยการทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข และทีมสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (SRQT) ลงพื้นที่จริงสอบสวนโรคและรณรงค์ควบคุมป้องกันโรคโดยการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้แก่ประชาชนในพื้นที่^{๑๒} การป้องกันโรคติดต่อไข้เลือดออก (ปิด เปลี่ยน ปลอ่ย ปรับปรุง ปฏิบัติเป็นนิสัย) การป้องกันโรคที่ไม่ติดต่อ ให้ระวัง คัดกรองให้คำแนะนำกลุ่มเสี่ยง เช่น โรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง มะเร็ง โรคหัวใจ หลอดเลือดในสมอง^{๑๓} จะออกให้คำแนะนำชาวบ้านในเขตที่รับผิดชอบของแต่ละคน ให้ความรู้และแนะนำในการป้องกันโรคที่เกิดขึ้นหรือยังไม่เกิด^{๑๔} โดยการจัดประชุมแกนนำ อสม. และกรรมการและประชาชนในชุมชน ให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรค เช่นโรคไข้เลือดออก ต้องให้ชาวบ้านรู้จักวิธีการป้องกัน^{๑๕} ดูแลสำรวจบริเวณชุมชน และตามในบ้าน ป้องกันไม่ให้มีลูกน้ำยุงลาย ดูการจัดเก็บน้ำ ความสะอาด แจกทรายอะเบท เพื่อป้องกันลูกน้ำยุงลาย^{๑๖}

จากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า อาสาสมัครสาธารณสุข จะออกให้คำแนะนำชาวบ้านในเขตที่รับผิดชอบของแต่ละคน ให้ความรู้และแนะนำในการป้องกันโรคที่เกิดขึ้นหรือยังไม่เกิดขึ้น และแจ้งผลการดำเนินงาน ติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการป้องกันโรคที่เกิดขึ้นเพื่อดำเนินงานต่อไป

ด้านส่งเสริมสุขภาพ

ปฏิบัติงานเชิงรุกในการลงพื้นที่ชุมชน คัดกรองปัจจัยเสี่ยงที่จะเกิดโรคเรื้อรัง ให้คำแนะนำเบื้องต้นในการวางแผนครอบครัว เยี่ยมหลังคลอด ผู้สูงอายุในการดูแลสุขภาพ ร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข^{๑๗} มีการประสานงานระหว่างชุมชน และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เพื่อดำเนินงานสร้างเสริมสุขภาพชุมชนให้เข้มแข็ง และสามารถช่วยเหลือและดูแลตนเองได้^{๑๘} และปฏิบัติการเชิงรุกด้านการประสานงานระหว่างชุมชนและเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ให้การส่งเสริมสุขภาพ การสร้างสุขภาพ

^{๑๑}สัมภาษณ์ นายอำนาจ พุฒทอง, ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๒}สัมภาษณ์ นางสาวศลิษา บุตรสีมาต, นักวิชาการสาธารณสุขเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์, ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๓}สัมภาษณ์ นายชนันต์ ดวงหิรัญ, อาสาสมัครสาธารณสุข, ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๔}สัมภาษณ์ นายสมพงษ์ แสงทิพย์กัญญา, อาสาสมัครสาธารณสุข, ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๕}สัมภาษณ์ นางสาวจินตนา นากวิไล, ประชาชนในเขตนายกเทศมนตรีเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์, ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๖}สัมภาษณ์ นางอังคณา ตาลศิริ, ประชาชนในเขตนายกเทศมนตรีเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์, ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๗}สัมภาษณ์ นายศรชัย อธิปฏิเวช, นายกเทศมนตรีเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๘}สัมภาษณ์ นายประทีป พยัคเดช, ปลัดเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๘.

พลาสมาที่แข็งแรงแก่ชุมชน การออกกำลังกายสร้างเสริมสุขภาพ^{๑๙} เป็นไปตามกระบวนการปฏิบัติงานเชิงรุกโดยการลงพื้นที่คัดกรองปัจจัยเสี่ยงโรคเรื้อรังในชุมชนให้คำแนะนำวางแผนครอบครัวเยี่ยมหลังคลอด ให้คำแนะนำผู้สูงอายุในการดูแลสุขภาพ ร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่^{๒๐} และเข้าเยี่ยมให้คำแนะนำหญิงตั้งครรภ์ ค้นหาหญิงตั้งครรภ์ต่ำกว่า ๑๕ ปี ให้คำแนะนำหญิงหลังคลอด ให้ดื่มนมแม่อย่างเดียวนับ ๖ เดือน ให้คำแนะนำผู้สูงอายุด้านการดูแลสุขภาพ ให้คำแนะนำผู้พิการด้านการดูแลสุขภาพ^{๒๑} จัดกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาและดูแลเด็กเล็กในชุมชนและฟื้นฟูคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและคนพิการ^{๒๒} โดยการให้ความรู้ ความสามารถและทักษะในด้านสุขภาพอนามัย เช่น แนะนำ การรับประทานอาหารแต่ละประเภท ที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย แนะนำให้ออกกำลังกายทุกวัน^{๒๓} ดูแลชี้แจงให้คำแนะนำคนในชุมชนในการส่งเสริมสุขภาพป้องกันโรค^{๒๔}

จากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า อาสาสมัครสาธารณสุข มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพ การพัฒนาและดูแลเด็กเล็กในชุมชนและฟื้นฟูคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและคนพิการ ปฏิบัติงานเชิงรุกในการลงพื้นที่ชุมชน คัดกรองปัจจัยเสี่ยงที่จะเกิดโรคเรื้อรัง และให้คำแนะนำเบื้องต้นในการดูแลสุขภาพของคนในครอบครัว

ด้านการฟื้นฟูสภาพ

ปฏิบัติการเชิงรุกในการเยี่ยมบ้าน ดูแลผู้สูงอายุ ผู้ป่วยเรื้อรัง ผู้พิการ ฟื้นฟูสุขภาพ ร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข^{๒๕} ปฏิบัติงานดำเนินงานตามแผนงาน ในการส่งแบบแผนการเยี่ยมติดตามผู้ป่วย ผู้รับบริการในชุมชน เพื่อให้ได้รับการติดตามผลการรักษา ดูแลอย่างต่อเนื่องและเป็นประโยชน์ต่อผู้รับการรักษาต่อไป^{๒๖} การติดตามดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการส่งต่อมาจากสถานบริการในโรคเรื้อรัง โรคติดต่อ ผู้พิการ ผู้สูงอายุ คนป่วยทุพพลภาพ^{๒๗} เป็นไปตามกระบวนการปฏิบัติงานเชิงรุก

^{๑๙} สัมภาษณ์ นายอำนาจ พุฒทอง, ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๒๐} สัมภาษณ์ นางสาวศลิษา บุตรสีมาต, นักวิชาการสาธารณสุขเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์, ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๒๑} สัมภาษณ์ นายชนันต์ ดวงหิรัญ, อาสาสมัครสาธารณสุข, ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๒๒} สัมภาษณ์ นายสมพงษ์ แสงทิพย์กัญญา, อาสาสมัครสาธารณสุข, ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๒๓} สัมภาษณ์ นางสาวจินตนา นากวิไล, ประชาชนในเขตนายกเทศมนตรีเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์, ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๒๔} สัมภาษณ์ นางอังคณา ตาลศิริ, ประชาชนในเขตนายกเทศมนตรีเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์, ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๒๕} สัมภาษณ์ นายศรชัย อธิปฏิเวช, นายกเทศมนตรีเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๒๖} สัมภาษณ์ นายประทีป พยัพเดช, ปลัดเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๒๗} สัมภาษณ์ นายอำนาจ พุฒทอง, ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๘.

โดยการเยี่ยมบ้าน ให้คำแนะนำการดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรัง และเยี่ยมบ้านให้คำแนะนำผู้พิการในการฟื้นฟูสุขภาพพร้อมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่^{๒๘} เยี่ยมบ้านให้คำแนะนำการดูแลผู้ป่วยเรื้อรัง (โรคเบาหวาน ความดัน มะเร็ง โรคหัวใจ หลอดเลือดสมอง)^{๒๙} มีการแนะนำให้ความรู้ในการปฏิบัติตัวในแต่ละวันที่จะดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาและฟื้นฟูคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและคนพิการในชุมชน^{๓๐} ออกเยี่ยมผู้พิการโดยการให้ออกกำลังกายวันละนิด วันละหน่อยและแนะนำการรับประทานอาหาร^{๓๑} พูดคุยให้กำลังใจ เยี่ยมดูแลผู้ป่วยในชุมชน ผู้สูงอายุ ผู้ป่วยเรื้อรัง ผู้พิการ^{๓๒}

จากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า อาสาสมัครสาธารณสุข ปฏิบัติงานการติดตามดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการส่งต่อมาจากสถานบริการในโรคเรื้อรัง โรคติดต่อ ผู้พิการ ผู้สูงอายุ คนป่วยทุพพลภาพ ดำเนินงานตามแผนงาน ในการส่งแบบแผนการเยี่ยม ผู้รับบริการในชุมชน เพื่อให้ได้รับการติดตามผลการรักษา ดูแลอย่างต่อเนื่องและเป็นประโยชน์ต่อผู้รับการรักษา

ด้านการอนามัยแม่และเด็กและการวางแผนครอบครัว

อสม. มีบทบาทในการชั่งน้ำหนักเด็กแรกเกิด จนถึง ๕ ปี ในชุมชน ค้นหาหญิงตั้งครรภ์ที่มีอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี บริการแนะนำหญิงหลังคลอด และแนะนำการคุมกำเนิดในวัยเจริญพันธุ์^{๓๓} ปฏิบัติงานคอยติดตามประสานงาน การนัดหมายในการให้บริการระหว่างเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและชุมชน พร้อมช่วยรณรงค์การสร้างเสริมสุขภาพของประชาชน ในเขตพื้นที่ให้ได้รับสิทธิประโยชน์สูงสุด ในการเข้าถึงการบริการด้านสาธารณสุข^{๓๔} การเฝ้าระวังทางโภชนาการโดยการชั่งน้ำหนักเด็กแรกเกิดถึง ๕ ปี ติดตามหญิงมีครรภ์ได้มาฝากท้องและตรวจครรภ์ตามกำหนดให้บริการเฝ้าระวังด้านสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค โดยการติดตามให้มารดานำเด็กไปรับวัคซีนตามกำหนด ให้คำแนะนำวางแผนครอบครัวในวัยเจริญพันธุ์^{๓๕} เป็นไปตามกระบวนการปฏิบัติงานเชิงรุก อสม.มีบทบาทในชุมชนโดยการชั่งน้ำหนักเด็กแรกเกิดถึง ๕ ปีชุมชน ค้นหาหญิงตั้งครรภ์ที่มีอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี บริการให้คำแนะนำ

^{๒๘} สัมภาษณ์ นางสาวศลิษา บุตรสีมาต, นักวิชาการสาธารณสุขเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์, ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๒๙} สัมภาษณ์ นายชนันต์ ดวงหิรัญ, อาสาสมัครสาธารณสุข, ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๓๐} สัมภาษณ์ นายสมพงษ์ แสงทิพย์กัญญา, อาสาสมัครสาธารณสุข, ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๓๑} สัมภาษณ์ นางสาวจินตนา นากวิไล, ประชาชนในเขตนายกเทศมนตรีเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์, ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๓๒} สัมภาษณ์ นางอังคณา ตาลศิริ, ประชาชนในเขตนายกเทศมนตรีเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์, ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๓๓} สัมภาษณ์ นายศรชัย อธิปฏิเวช, นายกเทศมนตรีเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๓๔} สัมภาษณ์ นายประทีป พยัพเดช, ปลัดเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๓๕} สัมภาษณ์ นายอำนาจ พุฒทอง, ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๘.

หญิงหลังคลอด^{๓๖} การวางแผนครอบครัว สามีภรรยาควรวางแผนล่วงหน้าว่าจะมีลูกกี่คน และเมื่อมีครรภ์แล้วให้ไปฝากท้องที่อนามัยหรือโรงพยาบาล เมื่อลูกคลอดแล้วก็ให้ดื่มนมแม่ ๖ เดือน แรกเกิดถึง ๖ ปี ฉีดวัคซีนป้องกันวัณโรค ๒ - ๖ เดือน ฉีดป้องกันโรคตับอักเสบบี ๒ เดือน ฉีดป้องกันโปลิโอ ๔ เดือน ฉีดรวมคอตีบ บาดทะยัก ไอกรณ ๙ - ๑๒ เดือน ถึง ๖ ปี ฉีดป้องกันโรคหัด หัดเยอรมัน คางทูม ๑ ปีครั้ง ฉีดใช้สมองอักเสบ^{๓๗} ให้คำแนะนำพ่อ - แม่ ในการที่จะมีลูกต้องวางแผนก่อนว่าควรมีบุตรในตอนไหน^{๓๘} คอยติดตามหญิงมีครรภ์ ให้มาฝากท้องและตรวจครรภ์ตามกำหนด ติดตามเด็กอายุต่ำกว่า ๕ ปี และตรวจสุขภาพตามกำหนด ออกเยี่ยมหญิงหลังคลอด^{๓๙} ดูแลตั้งแต่เริ่มตั้งครรภ์ ให้คำแนะนำต่างๆ จนถึงคลอดบุตร เยี่ยมหลังคลอด^{๔๐}

จากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า อาสาสมัครสาธารณสุข ปฏิบัติงานการเฝ้าระวังทางโภชนาการโดยการชั่งน้ำหนักเด็กแรกเกิดถึง ๕ ปี ติดตามหญิงมีครรภ์ได้มาฝากท้องและตรวจครรภ์ตามกำหนดให้บริการเฝ้าระวังด้านสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค โดยการติดตามให้มารดานำเด็กไปรับวัคซีนตามกำหนด ให้คำแนะนำวางแผนครอบครัวในวัยเจริญพันธุ์ คอยติดตามประสานงาน การนัดหมายในการให้บริการระหว่างเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและชุมชน พร้อมช่วยรณรงค์การสร้างเสริมสุขภาพของประชาชน ในเขตพื้นที่ที่ได้รับสิทธิประโยชน์สูงสุดในการเข้าถึงการบริการด้านสาธารณสุข

ด้านการให้สุศึกษาแจ้งข่าวการระบาดของโรค

อสม.ได้รับแจ้งข่าวสารการระบาดของโรค จากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารในพื้นที่รับผิดชอบ ให้ความรู้แก่ประชาชนในชุมชน^{๔๑} ปฏิบัติงานตามแผนการดำเนินงานการควบคุมการระบาดของโรค ในการช่วยป้องกันและสร้างเสริมสุขภาพในชุมชน รณรงค์และประชาสัมพันธ์งานที่ได้รับมอบหมายให้ได้ทราบและปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกันทั้งด้านสาธารณสุขและชุมชน^{๔๒} การเฝ้าระวังการระบาดของโรค เรื่องโรคระบาด โรคติดต่อประจำถิ่น โดย

^{๓๖}สัมภาษณ์ นางสาวศลิษา บุตรสีมาต, นักวิชาการสาธารณสุขเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์, ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๓๗}สัมภาษณ์ นายชยันต์ ดวงหิรัญ, อาสาสมัครสาธารณสุข, ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๓๘}สัมภาษณ์ นายสมพงษ์ แสงทิพย์กัญญา, อาสาสมัครสาธารณสุข, ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๓๙}สัมภาษณ์ นางสาวจินตนา นากวิไล, ประชาชนในเขตนายกเทศมนตรีเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์, ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๔๐}สัมภาษณ์ นางอังคณา ตาลศิริ, ประชาชนในเขตนายกเทศมนตรีเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์, ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๔๑}สัมภาษณ์ นายศรชัย อธิปฏิเวช, นายกเทศมนตรีเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๔๒}สัมภาษณ์ นายประทีป พยัพเดช, ปลัดเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๘.

การกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ เชื้อโรค หรือ พาหะนำโรค^{๔๓} เป็นไปตามกระบวนการปฏิบัติงานเชิงรุก เมื่ออสม.ได้รับแจ้งข่าวสารการระบาดของโรค จากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจะมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารในพื้นที่รับผิดชอบ และให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่^{๔๔} แจ้งข่าวร้ายกระจายข่าวดี แจ้งข่าวโดยผ่านเสียงตามสาย แผ่นพับ โปสเตอร์ และให้มีการรณรงค์ป้องกันโรคระบาดที่เกิดขึ้น^{๔๕} จัดให้ อสม.แต่ละพื้นที่ออกให้คำแนะนำในการเฝ้าระวังและป้องกันไม่ให้เกิดโรคระบาดในเขตพื้นที่รับผิดชอบ^{๔๖} ให้ความรู้เกี่ยวกับโรคต่างๆ และให้มีการประกาศข่าวในชุมชน และแจกเอกสารในชุมชน^{๔๗} อสม. จะได้รับแจ้งข่าวจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข และจะประสานไปยังประชาชนในชุมชน ให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการระบาดของโรค^{๔๘}

จากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า อาสาสมัครสาธารณสุข ปฏิบัติงานตามแผนการดำเนินงานการควบคุมการระบาดของโรค ในการช่วยป้องกันและสร้างเสริมสุขภาพในชุมชน รณรงค์และประชาสัมพันธ์งานที่ได้รับมอบหมายให้ได้ทราบและปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกันทั้งด้านสาธารณสุขและชุมชน

ด้านการสุขภาพและการจัดหาน้ำสะอาด

อสม.ให้คำแนะนำการบริโภคอาหารที่ปลอดภัย สะอาด ถูกหลักอนามัยตามหลักโภชนาการ^{๔๙} ปฏิบัติงานออกสำรวจ ตรวจสอบ ประเมินและประสานงานให้ฝ่ายงานที่รับผิดชอบได้ลงมือเข้าปฏิบัติงานด้านสุขภาพ เพื่อส่งต่อชุมชนให้ได้รับการดูแลต่อไป^{๕๐} แนะนำถ่ายทอดความรู้ในการดูแลชาวบ้านในการโภชนาการอาหารถูกหลักอนามัย และการบริโภคน้ำที่สะอาดปราศจากสารปนเปื้อน^{๕๑} เป็นไปตามกระบวนการปฏิบัติงานเชิงรุก โดยแนะนำบริโภคอาหารปลอดภัยและเลี่ยงการใช้ไขมันทอดซ้ำ และบริโภคน้ำสะอาดปราศจากสารปนเปื้อน^{๕๒} มีระบบการจัดทำน้ำประปาที่ดี ถูก

^{๔๓}สัมภาษณ์ นายอำนาจ พุฒทอง, ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๔๔}สัมภาษณ์ นางสาวศลิษา บุตรสีมาต, นักวิชาการสาธารณสุขเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์, ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๔๕}สัมภาษณ์ นายชยันต์ ดวงหิรัญ, อาสาสมัครสาธารณสุข, ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๔๖}สัมภาษณ์ นายสมพงษ์ แสงทิพย์กัญญา, อาสาสมัครสาธารณสุข, ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๔๗}สัมภาษณ์ นางสาวจินตนา นากวิไล, ประชาชนในเขตนายกเทศมนตรีเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์, ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๔๘}สัมภาษณ์ นางอังคณา ตาลศิริ, ประชาชนในเขตนายกเทศมนตรีเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์, ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๔๙}สัมภาษณ์ นายศรชัย อธิปฏิเวช, นายกเทศมนตรีเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๕๐}สัมภาษณ์ นายประทีป พยัพเดช, ปลัดเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๕๑}สัมภาษณ์ นายอำนาจ พุฒทอง, ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๕๒}สัมภาษณ์ นางสาวศลิษา บุตรสีมาต, นักวิชาการสาธารณสุขเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์, ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘.

สุลักษณะ น้ำสะอาด มามีสารปนเปื้อน^{๕๓} ชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสงส่วนมากจะใช้น้ำประปาของเทศบาล ส่วนมากจะแนะนำให้เอาน้ำรองใส่โอ่งน้ำและปิดฝาไว้ก่อน^{๕๔} โดยใช้น้ำยาตรวจหาแบคทีเรีย และการเติมคลอรีนในน้ำบริโภค และการใช้น้ำยาตรวจระดับคลอรีนในน้ำบริโภค^{๕๕} มีน้ำใช้พอเพียงในชุมชน ปราศจากสารปนเปื้อน และรับประทานอาหารถูกหลักโภชนาการ^{๕๖}

จากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า อาสาสมัครสาธารณสุข แนะนำถ่ายทอดความรู้ในการดูแลด้านการโภชนาการอาหารถูกหลักอนามัย และการบริโภคน้ำที่สะอาดปราศจากสารปนเปื้อนเป็นไปตามกระบวนการปฏิบัติงานเชิงรุก โดยแนะนำบริโภคอาหารปลอดภัยและเลี่ยงการใช้น้ำมันทอดซ้ำ และบริโภคน้ำสะอาดปราศจากสารปนเปื้อน

๔.๖ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

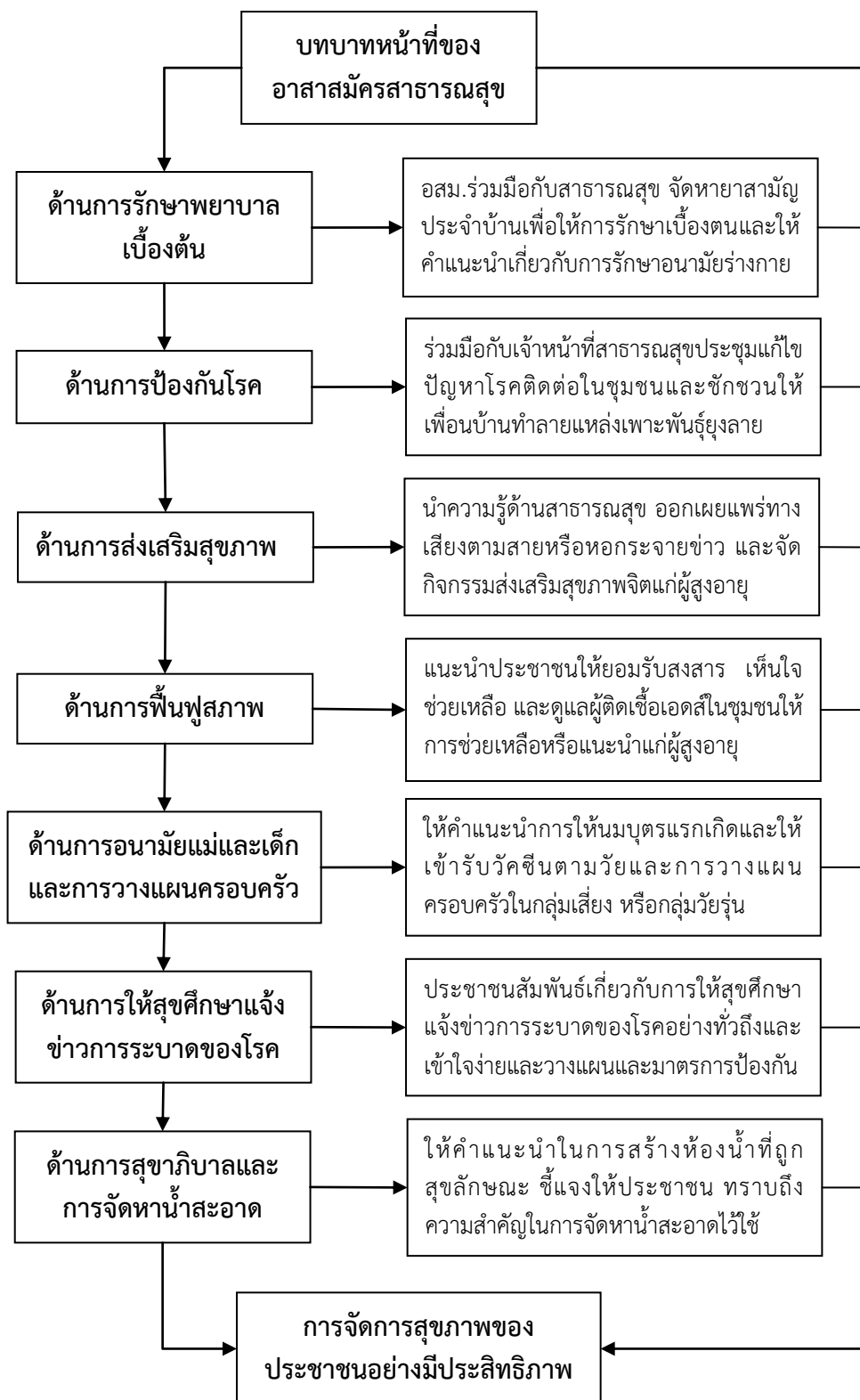
จากการวิจัยเรื่อง บทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขในการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ คือ ทำให้ทราบถึงบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขในการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของอาสาสมัครสาธารณสุขในการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชน นำไปสู่การพัฒนาการจัดการสุขภาพของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์โดยตรงกับประชาชน สามารถสรุปเป็นแผนภาพองค์ความรู้ได้ ดังนี้

^{๕๓} สัมภาษณ์ นายชนันต์ ดวงหิรัญ, อาสาสมัครสาธารณสุข, ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๕๔} สัมภาษณ์ นายสมพงษ์ แสงทิพย์กัญญา, อาสาสมัครสาธารณสุข, ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๕๕} สัมภาษณ์ นางสาวจินตนา นากวิไล, ประชาชนในเขตนายกเทศมนตรีเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์, ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๕๖} สัมภาษณ์ นางอังคณา ตาลศิริ, ประชาชนในเขตนายกเทศมนตรีเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์, ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๘.

แผนภาพที่ ๔.๑ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากแผนภาพ สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย บทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขในการจัดการสุขภาพของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้

อาสาสมัครสาธารณสุขมีบทบาทในการเป็นผู้นำการดำเนินงานพัฒนาสุขภาพอนามัย และคุณภาพชีวิตของประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change agents) พฤติกรรมด้านสุขภาพอนามัยของประชาชนในชุมชน และมีหน้าที่ แก่ข่าวร้าย กระจายข่าวดี ชี้บริการ ประสานงานสาธารณสุข บำบัดทุกข์ประชาชน ดำรงตนเป็นตัวอย่างที่ดี โดยมีหน้าที่ความรับผิดชอบดังนี้ เป็นผู้สื่อข่าวสารสาธารณสุขระหว่างเจ้าหน้าที่และประชาชนในหมู่บ้าน นัดหมายเพื่อนบ้านมารับบริการสาธารณสุข แจกข่าวสารสาธารณสุข เช่น การเกิดโรคติดต่อที่สำคัญ หรือโรคระบาดในท้องถิ่น ตลอดจนข่าวความเคลื่อนไหวในกิจกรรมสาธารณสุข รับข่าวสารสาธารณสุขแล้ว แจ้งให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขในท้องถิ่นทราบอย่างรีบด่วนในเรื่องสำคัญ เช่น เรื่องโรคระบาดหรือโรคติดต่อต่าง ๆ รับข่าวสารแล้ว จดบันทึกไว้ในสมุดบันทึกผลการปฏิบัติงานของ อสม.

อาสาสมัครสาธารณสุขยังเป็นผู้ให้คำแนะนำถ่ายทอดความรู้แก่เพื่อนบ้านและแกนนำสุขภาพประจำครอบครัว ในเรื่อง การรักษาพยาบาลเบื้องต้น การป้องกันโรค การส่งเสริมสุขภาพ การฟื้นฟูสภาพ การอนามัยแม่และเด็กและการวางแผนครอบครัว การให้สุขศึกษาแจ้งข่าวการระบาดของโรค การสุขาภิบาลและการจัดหาน้ำสะอาด คือ

ด้านการรักษาพยาบาล อาสาสมัครสาธารณสุข มีความรู้พื้นฐานการดูแลสุขภาพอนามัย ปฏิบัติงาน ตามกระบวนการการดำเนินงานของระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ปฏิบัติงานเชิงรุกในการ และให้ข้อมูลการดูแลสุขภาพเบื้องต้นกับประชาชนได้ และปรับปรุงการปฏิบัติงานในดูแลสุขภาพ การรักษาพยาบาลเบื้องต้นให้เหมาะสมกับชุมชนให้มีประสิทธิภาพ และเป็นประโยชน์ต่อชุมชน

ด้านการป้องกันโรค อาสาสมัครสาธารณสุข จะออกให้คำแนะนำชาวบ้านในเขตที่รับผิดชอบของแต่ละคน ให้ความรู้และแนะนำในการป้องกันโรคที่เกิดขึ้นหรือยังไม่เกิดขึ้น และแจ้งผลการดำเนินงาน ติดต่oprสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการป้องกันโรคที่เกิดขึ้นเพื่อดำเนินงานต่อไป

ด้านส่งเสริมสุขภาพ อาสาสมัครสาธารณสุข มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพ การพัฒนาและดูแลเด็กเล็กในชุมชนและฟื้นฟูคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและคนพิการ ปฏิบัติงานเชิงรุกในการลงพื้นที่ชุมชน คัดกรองปัจจัยเสี่ยงที่จะเกิดโรคเรื้อรัง และให้คำแนะนำเบื้องต้นในการดูแลสุขภาพของคนในครอบครัว

ด้านการฟื้นฟูสภาพ อาสาสมัครสาธารณสุข ปฏิบัติงานการติดตามดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการส่งต่อมาจากสถานบริการในโรคเรื้อรัง โรคติดต่อ ผู้พิการ ผู้สูงอายุ คนป่วยทุพพลภาพดำเนินงานตามแผนงาน ในการส่งแบบแผนการเยี่ยม ผู้รับบริการในชุมชน เพื่อให้ได้รับการติดตามผลการรักษา ดูแลอย่างต่อเนื่องและเป็นประโยชน์ต่อผู้รับการรักษา

ด้านการอนามัยแม่และเด็กและการวางแผนครอบครัว อาสาสมัครสาธารณสุข ปฏิบัติงานการเฝ้าระวังทางโภชนาการโดยการชั่งน้ำหนักเด็กแรกเกิดถึง ๕ ปี ติดตามหญิงมีครรภ์ได้มาฝากท้องและตรวจครรภ์ตามกำหนดให้บริการเฝ้าระวังด้านสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค โดยการ

ติดตามให้มารดานำเด็กไปรับวัคซีนตามกำหนด ให้คำแนะนำวางแผนครอบครัวในวัยเจริญพันธุ์ คอยติดตามประสานงาน การนัดหมายในการให้บริการระหว่างเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและชุมชน พร้อมช่วยรณรงค์การสร้างเสริมสุขภาพของประชาชน ในเขตพื้นที่ที่ได้รับสิทธิประโยชน์สูงสุดในการเข้าถึงการบริการด้านสาธารณสุข

ด้านการให้สุศึกษาแจ้งข่าวการระบาดของโรค อาสาสมัครสาธารณสุข ปฏิบัติงานตามแผนการดำเนินงานการควบคุมการระบาดของโรค ในการช่วยป้องกันและสร้างเสริมสุขภาพในชุมชน รณรงค์และประชาสัมพันธ์งานที่ได้รับมอบหมายให้ได้ทราบและปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกันทั้งด้านสาธารณสุขและชุมชน

ด้านการสุขภาพและการจัดหาน้ำสะอาด อาสาสมัครสาธารณสุข แนะนำถ่ายทอดความรู้ในการดูแลด้านการโภชนาการอาหารถูกหลักอนามัย และการบริโภคน้ำที่สะอาดปราศจากสารปนเปื้อนเป็นไปตามกระบวนการปฏิบัติงานเชิงรุก โดยแนะนำบริโภคอาหารปลอดภัยและเลี่ยงการใช้ น้ำมันทอดซ้ำ และบริโภคน้ำสะอาดปราศจากสารปนเปื้อน

ในขณะเดียวกันต้องเป็นผู้นำในการบริหารจัดการวางแผนแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชน โดยใช้งบประมาณหมวดอุดหนุนทั่วไปที่ได้รับจากกระทรวงสาธารณสุข หรือจากแหล่งอื่น ๆ ชักชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนางานสาธารณสุขของชุมชน และพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยใช้กระบวนการ จปฐ. (ความจำเป็นพื้นฐาน) และรวมกลุ่มในการพัฒนาสังคมด้านต่าง ๆ และดูแลสิทธิประโยชน์ด้านสาธารณสุขของประชาชนในหมู่บ้าน โดยเป็นแกนนำในการประสานงานกับกลุ่มผู้นำชุมชน และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) กระตุ้นให้มีการวางแผนและดำเนินงานเพื่อพัฒนางานสาธารณสุขของหมู่บ้าน